

26.3.2019

EOAK/1327/2018

Ratkaisija: Apulaisoikeusasiamies Pasi Pölönen

Esittelijä: Esittelijäneuvos Mikko Sarja

TAMPEREEN YLIOPISTON JOHTOSÄÄNTÖ EI OLE LAINVASTAINEN

1 KANTELU

Professoriliitto ry:n Tampereen yliopiston osaston, Tampereen yliopiston tieteenekijät ry:n, Tampereen yliopiston ylioppilaskunnan, Tampereen yliopiston henkilökuntayhdistys ry:n ja Tampereen yliopiston opetusalan yhdistys ry:n yhteisessä kantelussa pyydettiin tutkimaan Tampereen yliopistona toimivan Tampereen korkeakoulusäätiön siirtymäkauden hallituksen menettelyn lainmukaisuus sen hyväksyessä 10.2.2018 johtosäännön.

Kantelijat pitivät yliopistolain ja perustuslain vastaisina ainakin johtosäännön

- 9 §:n 8 kappaletta, jonka perusteella konsistorin puheenjohtajana toimii hallituksen nimitämä provosti
- 11 §:ää, jonka perusteella konsistori voi nimittää hallituksen ainoastaan nimityskomitean esityksestä, ja
- siirtymäsäännösten määräyksiä hallituksen jäsenten toimikauden pituudesta.

Lähemmät perustelut ilmenevät jäljempänä asiayhteyksistään.

2 ASIAN SELVITTÄMINEN JA ARVIOINNIN RAJAUS

2.1 Yleistä

Kantelun johdosta hankittiin Tampereen korkeakoulusäätiön siirtymäkauden hallituksen 8.5.2018 päivätty selvitys ja opetus- ja kulttuuriministeriön 15.5.2018 päivätty lausunto (OKM/5/022/2018).

Kantelijat antoivat 25.5.2018 päivätyn vastineensa ja täydensivät sitä 29.5., 16.8., 27.9. ja 9.10.2018.

Tampereen korkeakoulusäätiön hallitus täydensi selvitystään 7.12.2018 pöytäkirjanotteilla Tampereen yliopiston konsistorin päätöksistä 3.5.2018 ja 23.10.2018.

Käytettävissäni ovat olleet joko kantelijan tai Tampereen korkeakoulusäätiön hallituksen toimitamina myös muun muassa seuraavat asiakirjat:

- 1) Tampereen yliopistona toimivan Tampereen korkeakoulusäätiön alkuperäinen johtosääntö, hyväksytty siirtymäkauden hallituksessa 10.2.2018, sekä mainittu johtosääntö muutokseen 25.5.2018 ja 4.10.2018
- 2) Tampereen korkeakoulusäätiön perustamiskirja
- 3) Tampereen korkeakoulusäätiön säännöt
- 4) opetusministerin vastaus kirjalliseen kysymykseen (KKV/10/2018 vp).

Lisäksi käytettävissäni ovat olleet tähän asiakokonaisuuteen liittyvät apulaisoikeuskanslerin vastaus 7.3.2018 dnro OKV/283/1/2018, Hämeenlinnan hallinto-oikeuden lainvoimainen päätös 18.6.2018 nro 18/0228/2 sekä opetusministerin vastaukset kirjallisiin kysymyksiin KKV/219/2017 vp, KKV 8/2018 vp, KKV 254/2018 vp ja KKV/258/2018 vp.

2.2 Arvioinnin rajaus

Sikäli kuin opetus- ja kulttuuriministeriö on lausunnossaan yleisesti arvioinut korkeakoulusäätiön siirtymäkauden hallituksen toimivaltaa, en katso aiheelliseksi enemmälti ottaa asiaan kantaa. Tämä johtuu siitä, että asia on jo ollut oikeuskanslerin arvioitavana. Oikeuskanslerille osoitettussa kantelussa katsottiin, ettei siirtymäkauden hallituksella ollut valtuutta tehdä itse päätöstä yliopiston hallinnosta, päätöksenteosta tai johtosäännöstä ennen uuden yliopiston toimielinten perustamista ja ilman yhteistyötä näiden toimielinten sekä yhdistyvien hallitusten kanssa. Apulaisoikeuskansleri totesi edellä kohdassa 2.1 mainitusta ratkaisustaan lähemmin ilmenevin perusteluin, ettei asiassa ollut aihetta hänen toimenpiteisiinsä.

Sikäli kuin kantelussa katsottiin, että kantelun vireille tullessa voimassa olleen johtosäännön siirtymäsäännösten määräykset hallituksen jäsenten toimikausien pituuksista olivat yliopistolain ja perustuslain vastaisia, totean, että johtosäännön siirtymämääräyksiä on kantelun vireillä ollessa muutettu 4.10.2018 siten, että konsistori valitsee uuden yliopiston ensimmäisen hallituksen ja päättää sen jäsenten toimikauden pituudesta. Tähän nähden katson, että tältäkin osin asian enempi arvioiminen ei enää ole tarpeen.

Edellä todetun johdosta arvioin jäljempänä konsistorin puheenjohtajan valintamenettelyä ja nimityskomitean roolia hallituksen jäsenten valinnassa.

Asiakirjoista ilmenee edellä mainituilta osin muun muassa seuraavaa.

2.3 Tampereen korkeakoulusäätiön siirtymäkauden hallituksen selvitys

2.3.1 Konsistorin puheenjohtajana toimiva provosti

Tampereen korkeakoulusäätiön johtosäännön 5 §:n mukaan yliopistossa on rehtori, provosti ja vararehtoreita. Hallitus päättää muun muassa provostin toimikaudesta, joka on viisi (5) täyttä lukuvuotta. Provostin tehtävistä on määrätty johtosäännön 7 §:ssä, jonka mukaan provosti toimii tutkimuksen ja koulutuksen akateemisena rehtorina ja konsistorin puheenjohtajana. Johtosäännön 9 §:n mukaan konsistorin puheenjohtajana toimii provosti. Varapuheenjohtajan valitsee konsistori professorijäsentensä keskuudesta. Varapuheenjohtajan johdolla käsitellään hallituksen nimitysprosessi konsistorissa johtosäännön 11 §:n mukaisesti.

Julkisoikeudellisen yliopiston hallituksen puheenjohtajasta on määrätty yliopistolain 15 §:n 7 momentissa. Julkisoikeudellisen yliopiston yliopistokollegion puheenjohtajasta on säädetty yliopistolain 22 §:n 3 momentissa. Säätiöyliopiston hallituksen puheenjohtajasta on säädetty yliopistolain 24 §:n 3 momentissa. Edellä mainittujen säännösten mukaan toimielin valitsee puheenjohtajan keskuudestaan. Säätiöyliopiston yhteisen monijäsenisen hallintoelimen eli konsistorin osalta puheenjohtajasta ei ole erikseen säädetty yliopistolaissa. Myös professori Mäenpää on lausunnossaan (kantelun liitteenä oleva lausunto 1.3.2018, s. 8) todennut seuraavaa: ”Yliopistolaissa ei ole erikseen säädetty siitä, miten säätiöyliopiston yhteisen monijäsenisen hallintoelimen puheenjohtaja valitaan tai kuka voidaan valita tämän hallintoelimen puheenjohtajaksi.”

Tampereen korkeakoulusäätiön ja johtosäännön valmistelussa edellä mainitusta on katsottu johtuvan, että yliopistoilla on itsehallintovaltansa perusteella oikeus päättää konsistorin puheenjohtajasta. Provostin toimiminen konsistorin puheenjohtajana vastaa Aalto-yliopiston ja Tampereen teknillisen yliopiston nykykäytäntöä. Myös tiedekuntien ja niihin rinnastuvien yksiköiden monijäsenisten hallintoelinten puheenjohtajana toimii yksikön johtaja yliopistolain 27 §:n 2 momentin mukaisesti.

Yliopistolaisissa on monien toimielinten osalta säädetty erikseen puheenjohtajasta. Yliopistolaki sisältää määräyksiä siitä, että toimielin valitsee puheenjohtajan keskuudestaan mutta myös siitä, että yksikön johtaja toimii puheenjohtajana asemansa perusteella. Tampereen korkeakoulusäätiön perustamisvaiheessa ja johtosäännön laatimisessa asiaan on kiinnitetty huomiota. Mikäli provostin toimiminen konsistorin puheenjohtajana haluttaisiin kieltää ja puheenjohtaja tulisi valita toimielimen jäsenten keskuudesta, yliopistolakia tulisi tältä osin muuttaa. Asiaa ei voida tulkita Tampereen korkeakoulusäätiön osalta tiukemmin kuin mitä Aalto-yliopiston tai Tampereen teknillisen yliopiston osalta on tulkittu. Yliopistolaki antaa tältä osin yliopistoille mahdollisuuden päättää asiasta itsehallintovaltansa mukaisesti.

Tampereen korkeakoulusäätiön valmistelussa provostin toimimisella konsistorin puheenjohtajana on nähty useita positiivisia funktioita. Tärkeimpiä niistä ovat riittävän tiedonkulun ja konserniohjauksen turvaaminen konsistorin, hallituksen ja muiden toimielinten välillä. Provostilla on oikeus olla läsnä ja käyttää puhevaltaa yliopiston kaikkien toimielinten kokouksissa hallituksen nimityskomiteaa lukuun ottamatta johtosäännön 7 §:n mukaisesti. Mikäli puheenjohtaja valittaisiin konsistorin jäsenten keskuudesta, tämä yhteys ja vuorovaikutusmahdollisuus menetettäisiin. Provosti on yliopiston ylin akateeminen johtaja. Säätiöyliopiston yhteisen monijäsenisen hallintoelimen eli konsistorin tehtävässä korostuvat akateemiseen päätöksentekoon liittyvät asiat eli tieteen, taiteen ja ylimmän opetuksen vapauteen liittyvä päätöksenteko. Konsistori päättää johtosäännön 10 §:n mukaisesti muun muassa tutkinto-ohjelmista, opiskelijoiden valintaperusteista ja tutkintosäännöstä. Provosti on asemansa perusteella konsistorin ammattimainen puheenjohtaja, joka voi koordinoida toimintaa sekä päätöksentekoa tuloksekkaasti ja tehokkaasti. Tämä ei kuitenkaan vaaranna konsistorin päätösvaltaa tai yliopiston autonomiaa kantelussa väitetyllä tavalla, koska konsistorissa on 19 vaaleilla valittua muuta jäsentä, jotka edustavat koko yliopistoyhteisöä. Provostilla on vain yksi ääni yhteensä 20 äänen joukossa.

2.3.2 Nimityskomitean rooli hallituksen valinnassa

Säätiöyliopiston hallituksen tehtävistä, kokoonpanosta ja valinnasta säädetään yliopistolain 24 §:ssä. Säätiön säännöissä hallituksen tehtäviä on tarkennettu. Yliopistolain 24 §:n 2 momentin mukaan hallituksen on monipuolisesti edustettava säätiöyliopiston toimialaan kuuluvien tieteiden ja taiteiden sekä yhteiskuntaelämän ja elinkeinoelämän kotimaista ja kansainvälistä korkeimman tason asiantuntemusta. Yliopistolain 24 §:n 3 momentin mukaan yliopiston yhteinen monijäseninen hallintoelin nimittää säätiöyliopiston hallituksen jäsenet säätiöyliopiston perustajia kuultuaan.

Tampereen korkeakoulusäätiön sääntöjen 6 § ja johtosäännön 11 § sisältävät tarkempia määräyksiä hallituksen jäsenten valintaprosessista ja nimityskomitean tehtävistä. Nimityskomitea on konsistorin asettama valmisteleva toimielin, joka koostuu yliopistoyhteisön edustajista ja perustajien asettamista henkilöistä. Nimityskomiteaan kuuluu kuusi jäsentä. Kolme nimityskomitean jäsenistä edustaa säätiöyliopiston perustajia. Kolme muuta jäsentä edustavat yliopiston professorikuntaa, muuta opetus- ja tutkimushenkilökuntaa sekä opiskelijoita siten, että kustakin näistä on yksi jäsen.

Johtosäännön 11 §:n mukaisesti konsistori nimittää hallituksen jäsenet nimityskomitean tekemästä esityksestä. Jos konsistori ei hyväksy nimityskomitean tekemää esitystä, se palauttaa

esityksen nimityskomitealle uudelleen valmisteltavaksi. Nimityskomitea ei voi tehdä kahdesti saman sisältöistä esitystä konsistorille.

Yliopistot toteuttavat perustuslain 123 §:n turvaamaa autonomiaansa siten kuin yliopistolaissa säädetään. Yliopiston oma järjestäytyminen ja johtosäännöstä päättäminen ovat keskeisiä yliopistojen autonomiaan kuuluvia seikkoja. Johtosäännöstä päättää yliopistolain mukaan hallitus.

Yliopistolaissa ei ole tarkemmin määritelty, miten säätiöyliopiston hallituksen valinta ja perustajaosakkaiden kuuleminen järjestetään. Tampereen korkeakoulusäätiön 21 perustaja-osakasta ovat 20.4.2017 allekirjoittaneet säätiön perustamiskirjan, jonka mukaan Teknologiateollisuus ry ja Teknologiateollisuuden 100-vuotissäätiö yhdessä sekä Tampereen kaupunki sitoutuvat kordinoimaan perustajatahojen kesken ehdokkaiden nimeämisen yliopiston hallitukseen sekä hallituksen nimityskomiteaan. Yliopistolaki on jättänyt yliopistoille vapauden päättää hallituksen nimittämisprosessista parhaaksi katsomallaan tavalla. Koska perustajaosakkaita on useita ja hallituksen jäseniltä edellytetään muun muassa elinkeinoelämän kansainvälistä korkeimman tason asiantuntemusta, hallituksen valintaan on kiinnitettävä erityistä huomiota ja menettelytavoista on sovittava etukäteen mahdollisimman selkeästi.

Siirtymäkauden hallitus ei näe ristiriitaa perustus- tai yliopistolain kanssa siinä, että konsistori asettaa hallituksen valintaa valmistelevan nimityskomitean. Koska konsistoriin kuuluu puheenjohtajan lisäksi 19 jäsentä, on luonnollista, että nimitysprosessia valmistelee pienempi työryhmä. Tällä turvataan myös perustajaosakkaiden kuuleminen, koska he eivät ole konsistorin jäseniä. Johtosäännön 11 §:n mukaisesti nimityskomitea tekee ainoastaan esityksiä konsistorille, joka päättää hallituksen valinnasta lopullisesti. Nimityskomitea työskentelee konsistorin alaisuudessa ja tukena, joten konsistori voi antaa komitealle tarkentavia valmisteluohjeita ja palauttaa asian uudelleen valmisteltavaksi, mikäli asia sitä vaatii tai konsistori ei ole tyytyväinen nimityskomitean esitykseen. Johtosäännön mukaisesti nimityskomitea ei voi tehdä kahta kertaa saman sisältöistä esitystä konsistorille, joten konsistorin päätösvalta asiassa on kiistaton.

Edellä mainituin perusteluin siirtymäkauden hallitus ei näe johtosäännön 11 §:n ja perustuslain välillä ristiriitaa eikä kyseistä johtosääntömääräystä voida pitää yliopistolain 24 §:n vastaisena. Hallitus toteaa, että konsistorin päätöksenteon pitää perustua asianmukaiseen ja riittävään valmisteluun. Nimityskomitea tai vastaava hallituksen valintaa valmisteleva toimielin on yleisesti käytössä myös muissa säätiöyliopistoissa ja monissa osakeyhtiöissä.

2.3.3 Loppulausuma

Yliopiston sisäisessä järjestäytymisessä yliopistolaki jättää päätösvalan pitkälti yliopistoille itselleen. Yliopistolain 28 § antaa yliopistoille niiden itsehallinnon mukaisesti oikeuden päättää johtosäännöillä ja muilla määräyksillä järjestäytymisestään, perustamiensa toimielinten keskinäisestä toimivallasta ja tehtävistä sekä menettelytavoista ja muista toimintaansa liittyvistä asioista. Tätä järjestäytymisoikeutta rajoittaa vain se, että yliopistolaissa säädetään säätiöyliopiston itsehallinnon edellyttämistä pakollisista toimielimistä. Tampereen korkeakoulusäätiön hallitus on toiminut johtosääntöä laatiessaan näiden yliopistolain määräysten mukaisesti.

Hallituksen jäsenten valintaa valmisteleavasta nimityskomiteasta ja provostin toimimisesta konsistorin puheenjohtajana hallitus on edellä esittänyt selvityksen ja perustelut. Hallituksen näemyksen mukaan johtosääntömääräykset ovat tältä osin yliopistolain mukaisia. Hallitus kuitenkin toteaa, että tarvittaessa säätiöyliopiston sääntöjä ja johtosääntöä voidaan aina tarkistaa ja hallintotoimintaa kehittää. Sääntöjen tulee palvella sekä uutta yliopistoa että niiden soveltajia parhaalla mahdollisella tavalla.

2.4 Opetus- ja kulttuuriministeriön lausunto

2.4.1 Konsistorin puheenjohtaja

Konsistorin puheenjohtajasta määrätään Tampereen yliopiston 10.2.2018 vahvistetussa johtosäännössä seuraavaa:

”Konsistorin puheenjohtajana toimii provosti. Varapuheenjohtajan valitsee konsistori professorijäsentensä keskuudesta.”

Siirtymäsäännöksessä määrätään seuraavaa:

”Jos provosti ei ole astunut toimeensa, hallitus määrää konsistorille tilapäisen puheenjohtajan.”

Tampereen yliopiston konsistori on yliopistolain 26 §:ssä tarkoitettu säätiöyliopiston yhteinen monijäseninen hallintoelin. Yliopistolain mukaan monijäseniseen hallintoelimeen kuuluu enintään 50 jäsentä, ja siinä ovat edustettuina ainoastaan 15 §:n 2 momentissa mainitut yliopistoyhteisön ryhmät. Jokaisesta ryhmästä tulee olla jäseniä vähemmän kuin puolet hallintoelimen koko jäsenmäärästä. Hallintoelimen jäsenet valitsee asianomainen yliopistoyhteisön ryhmä.

Kantelijat katsovat, että konsistorin tulisi itse valita puheenjohtajansa konsistorin jäsenistä. Kantelijat perustavat näkemyksensä kantelun liitteenä oleviin, näkemystä tukeviin asiantuntijalauseuntoihin.

Opetus- ja kulttuuriministeriö huomauttaa, että yliopistolain säännös ei suoraan määrittele konsistorin puheenjohtajan valintatapaa. Tässä se poikkeaa yliopistolain muista monijäsenisiä toimielimiä koskevista säännöksistä. Sekä julkisoikeudellisen yliopiston että säätiöyliopiston hallituksen osalta yliopistolaissa säädetään, että hallitus valitsee puheenjohtajan keskuudestaan (YOL 18 ja 24 §). Julkisoikeudellisen yliopiston yliopistokollegion osalta säädetään, että se niin ikään valitsee puheenjohtajansa ja varapuheenjohtajansa keskuudestaan (YOL 22 §). Säätiöyliopiston tutkinto-, arvostelu- ja oikaisuasioita käsittelevien lautakuntien ja muiden toimielinten puheenjohtajat puolestaan määrää ne asettava monijäseninen toimielin eli Tampereen yliopiston tapauksessa konsistori (YOL 26 §). Tiedekuntien ja muiden yksiköiden osalta yliopistolaissa säädetään, että tiedekuntaneuvoston tai muun vastaavan monijäsenisen toimielimen puheenjohtajana toimii yksikön päällikkö (YOL 27 §).

Kun otetaan huomioon, että säätiöyliopiston yhteisen monijäsenisen hallintoelimen (konsistori) puheenjohtajan valintatavasta ei laissa säädetä, sekä se, että yliopiston hallituksella on yleinen oikeus antaa johtosäännöllä tarkempia määräyksiä yliopiston ja sen toimielinten toiminnasta (YOL 28 §), ei opetus- ja kulttuuriministeriön näkemyksen mukaan voida sulkea pois mahdollisuutta sellaiseen tulkintaan, joka mahdollistaisi Tampereen yliopiston johtosäännössä valitun menettelyn konsistorin puheenjohtajan määräytymisessä. Näin siitä huolimatta, että ratkaisua voidaan kritisoida ainakin siitä, että se rajoittaa yliopistoyhteisön välitöntä vaikutusmahdollisuutta konsistorin kokoonpanoon ja siten myös sen toimintaan. Tampereen yliopiston johtosääntöön kirjattu menettely, jossa konsistorin puheenjohtajana toimii yliopiston provosti, vastaa Aalto-yliopiston ja Tampereen teknillisen yliopiston nykykäytäntöä.

Yliopistouudistuksen yhteydessä vuonna 2009 eduskunnan perustuslakivaliokunta käsittelee lausunnossaan (PeVL 11/2009 vp) itsenäisenä oikeushenkilönä toimivia yliopistoja ja niiden järjestäytymistä perustuslain 123 §:n 1 momentin kannalta. Perustuslakivaliokunta on tuolloin katsonut, että itsehallinto tarkoittaa ennen muuta sitä, että yliopiston sisäisestä hallinnosta päättävät laissa säädetyin rajoituksin asianomaisen yliopiston omat eivätkä valtion yleiset hallintoviran-

omaiset. Lisäksi perustuslakivaliokunta edellytti tuolloin säätiöyliopistojen osalta, että hallituksen kokoonpanosta ja valinnasta tulee säätää tavalla, joka asiallisesti turvaa yliopiston itsehallinnon. Tällä perustuslakivaliokunta tarkoitti muun muassa yliopistoyhteisön oikeutta itse päättää yliopiston hallituksen jäsenistä. Erityisen tärkeänä perustuslakivaliokunta näyttää pitäneen sitä, että yliopisto voi aina niin halutessaan valita enemmistön hallituksen jäsenistään yliopistoyhteisön sisäältä. Esimerkiksi yliopiston perustajien nimeämille jäsenille on valiokunnan mukaan kuitenkin voitu taata nykyisen yliopistolain mukainen sija yliopiston hallituksessa ilman, että tämän olisi katsottu loukkaavan yliopiston itsehallintoa.

Vaikka järjestely, jossa konsistorin puheenjohtajana on yliopiston provosti suoraan asemansa perusteella, rajoittaa yliopistoyhteisön välitöntä vaikutusmahdollisuutta konsistorin kokoonpanoon ja toimintaan, on tulkinta, jonka mukaan tällainen järjestely olisi perustuslain vastainen, varsin tiukka. Tulkinta ei näyttäisi saavan suoraa tukea perustuslakivaliokunnan lausunnoista, joissa korostuu yliopiston toimielinten suhde yliopistojen ulkopuoliseen maailmaan, eivät niinkään yliopistojen sisäiset valinnat.

Tampereen yliopiston johtosäännössä on määrätty, että konsistori valitsee professorijäsentensä keskuudesta varapuheenjohtajan (9 §). Hallituksen valinta tapahtuu tämän varapuheenjohtajan johtamana prosessina (11 §). Ratkaisulla on varmistettu, että olemassa oleva hallitus ei pääse vaikuttamaan yliopiston hallituksen jäsenten valintaan, eikä myöskään provostin asemaan (hallitus valitsee provostin) liittyvää jääviysongelmaa synny. Konsistorin valitessa yliopiston hallitusta konsistorin kokoonpano siis joka tapauksessa täyttää kaikki perustuslaista johdettavissa olevat vaatimukset.

2.4.2 Nimityskomitean rooli

Tampereen yliopiston siirtymäkauden hallituksen vahvistaman johtosäännön (11 §) mukaan hallituksen jäsenten toimikauden päättyessä (kaksi tai kolme jäsentä kerrallaan) konsistori asettaa hallituksen jäsenten nimittämistä varten nimityskomitean, johon kuuluu kuusi jäsentä. Kolme nimityskomitean jäsenistä edustaa säätiöyliopiston perustajia. Kolme muuta jäsentä edustavat yliopiston professorikuntaa, muuta opetus- ja tutkimushenkilökuntaa ja opiskelijoita siten, että kustakin näistä on yksi jäsen. Yliopiston osaamiskärkien, tekniikan, terveyden ja yhteiskunnan, tulee olla edustettuina nimityskomiteassa. Konsistori nimittää nimityskomitean puheenjohtajan nimityskomitean jäsenten keskuudesta. Nimityskomitean kausi kestää kolme peräkkäistä nimitysmiskierrosta.

Johtosäännössä todetaan myös muun muassa, että konsistori nimittää hallituksen jäsenet nimityskomitean tekemästä esityksestä. Konsistorin on hyväksyttävä tai hylättävä nimityskomitean esitys kokonaisuudessaan ottaen huomioon se, mitä ehdokasasettelusta on säätiön säännöissä sanottu. Jos konsistori ei hyväksy nimityskomitean tekemää esitystä, se palauttaa esityksen nimityskomitealle uudelleen valmisteltavaksi. Nimityskomitea ei voi tehdä kahdesti saman sisällöistä esitystä konsistorille. Vanha hallitus jatkaa, kunnes uusi on nimitetty.

Säätiöyliopiston hallituksesta ja sen valinnasta säädetään yliopistolain 24 §:ssä. Säännöksessä hallituksen kokoonpanolle asetetaan erityisiä osaamisvaatimuksia. Hallituksen on monipuolisesti edustettava säätiöyliopiston toimialaan kuuluvien tieteiden ja taiteiden sekä yhteiskuntaelämän ja elinkeinoelämän kotimaista ja kansainvälistä korkeimman tason asiantuntemusta. Edelleen yliopistolain 24 §:n mukaan yliopiston yhteinen monijäseninen hallintoelin nimittää säätiöyliopiston hallituksen jäsenet säätiöyliopiston perustajia kuultuaan. Kolme jäsentä nimitetään henkilöistä, jotka perustajat, Suomen valtiota lukuun ottamatta, ovat asettaneet ehdolle siten kuin säätiön säännöissä määrätään. Näitä ehdokkaita tulee olla vähintään kaksinkertainen määrä täytettäviin paikkoihin nähden.

Lakisääteiset osaamisvaatimukset edellyttävät eri osaamisalueiden huomioon ottamista siten, että hallituksen kokoonpano on jatkuvasti tasapainossa yliopiston toimialojen kanssa. Kyseessä ei siten ole esimerkiksi poliittisiin vaaleihin rinnastuva valinta. Yliopistot ovat myös yleisesti katsoneet tarkoituksenmukaiseksi jaksottaa hallituksen jäsenten toimikaudet siten, että kulloinkin valittavaksi tulee korkeintaan kolme hallituksen jäsentä. Hallituksen tulee kuitenkin jatkuvasti muodostaa kokonaisuus, joka on lain hengen mukaisesti sekä yliopistoyhteisön, että perustajien hyväksyttävissä ja lisäksi täyttää hallitukselle laissa asetetut osaamisvaatimukset.

Hallituksen valinnassa on siis jatkuvasti sovittava yhteen sekä perustajien ja yliopistoyhteisön näkemyksiä että hallituksen tosiasiallista osaamista ja jäsenten muodostamaa kokonaisuutta. Käytännössä tämä vaativa tehtävä on säätiöyliopistoissa ratkaistu nimityskomitean avulla. Nimityskomitea on konsistorin valitsema ja huolehtii yhteydenpidosta niin säätiön perustajiin, joita prosessissa on yliopistolain mukaan kuultava, kuin yliopistoyhteisöön. Nimityskomitean vastuulla on oikean kokoonpanon löytäminen konsistorin asettamissa puitteissa ja suostumuksen hankkiminen soveltuvilta henkilöiltä hallitusjäsenen vastuulliseen tehtävään. Komitea myös vastaanottaa perustajien ehdotukset hallituksen jäseniksi.

Opetus- ja kulttuuriministeriö ei ole pitänyt säätiöyliopistojen nimityskomiteakäytäntöä sinällään yliopistolain tai perustuslain vastaisena. Nimityskomiteoita on käytössä myös julkisoikeudellisissa yliopistoissa, joissa ne valmistelevat ns. ulkoisten, eli yliopistoyhteisöön kuulumattomien hallituksen jäsenten, valinnan. Julkisoikeudellisissa yliopistoissa yliopistoyhteisöön kuuluvat jäsenet valitaan osittain (professorit sekä muun henkilöstön edustajat) vaaleilla.

Tampereen yliopiston johtosäännön mukaisesti hallituksen valinnasta päättää aina konsistori. Konsistori on päätöksenteossa sidottu nimityskomitean ehdotukseen. Tämä sidonnaisuus on päätöksenteon edellä kuvattu luonne huomioon ottaen ymmärrettävää. Hallituksen kokoonpano muodostaa kokonaisuuden, joka tulee olla hyvin pohjustettu.

Kun otetaan huomioon, että nimityskomitea valitsee ja sen puheenjohtajasta päättää konsistori, että nimityskomiteassa ei ole ns. ulkopuolisten jäsenten enemmistöä ja että konsistori voi palauttaa asian nimityskomitealle, jonka on tehtävä tällöin uusi ehdotus, ei menettelyä opetus- ja kulttuuriministeriön näkemyksen mukaan myöskään tulisi pitää yliopistojen itsehallinnon tai yliopistolain vastaisena. Opetus- ja kulttuuriministeriö ei myöskään näe estettä sille, että konsistori, joka nimeää nimityskomitean ja päättää hallituksen jäsenistä, antaa komitealle myös tarkempia ohjeita valinnan toteutuksesta tai asettaa tarkempia vaatimuksia valittaville henkilöille. Tätä ohjausta voidaan toteuttaa prosessin kaikissa vaiheissa. Lisäksi Tampereen yliopiston johtosäännön 2 §:n mukaan johtosäännössä määritellyt nimitysoikeudet sisältävät aina myös erottamisoikeuden. Näin olleen konsistori voi tarvittaessa myös erottaa nimeämänsä nimityskomitean ja valita tehtävään uudet henkilöt. Hallituksen valinnan lopputulos on siten yliopistojen autonomian edellyttämällä tavalla yliopiston itsensä ja sen yliopistoyhteisön käsissä.

2.4.3 Lopuksi

Opetus- ja kulttuuriministeriön painottaa, että yliopistoyhteisön moninaisten näkemysten kuuleminen ja osaamisen hyödyntäminen ovat avainasemassa rakennettaessa uutta yliopistoa. Toimiva yliopisto voidaan rakentaa vain toimivassa yhteistyössä niin yliopistoyhteisön jäsenten kuin sidosryhmien kanssa. Tässä aktiivisella vuoropuhelulla eri osapuolten kesken on ratkaiseva rooli.

2.5 Kantelijoiden vastine

Uuden Tampereen yliopiston siirtymäkauden hallituksen ja opetus- ja kulttuuriministeriön näkemykset nimityskomitean roolista eivät vastaa kantelijoiden käsitystä perustuslaissa turvattun yliopiston itsehallinnon ja yliopistolain säätiöyliopiston hallituksen nimittämistä koskevien säännösten tulkinnasta. Yliopiston hallituksen valinnasta säädetään tyhjentävästi yliopistolain 24 §:ssä. Sen mukaan hallituksen nimitysvalta kuuluu 3 momentin perusteella yksiselitteisesti monijäseniselle hallintoelimelle eli konsistorille, eikä johtosäännön määräyksellä nimityskomiteasta voida tosiasiallisesti supistaa konsistorille yliopistolain mukaan kuuluvaa valtaa. Kysymys on perustuslaissa turvattua yliopistojen itsehallintoa keskeisesti määrittävästä säännöksestä, jota ei saa tulkita itsehallinnollisen elimen valtaa rajoittavasti. Kantelijoiden mukaan opetus- ja kulttuuriministeriön sekä uuden Tampereen yliopiston siirtymäkauden hallituksen lausunnoissa nimittämiskomiteasta esittämät näkemykset perustuvat perustuslain, eduskunnan perustuslakivaliokunnan lausuntokäytännön ja yliopistolain virheelliselle tulkinnalle.

Myöskään provostin asemasta esitetyt tulkinnat eivät vastaa kantelijoiden näkemystä. Yliopistolain 26 §:n yksiselitteisen säännöksen mukaan yliopiston monijäseniseen hallintoelimeen kuuluu enintään 50 jäsentä ja siinä ovat edustettuina ainoastaan 15 §:n 2 momentissa mainitut yliopistoyhteisön ryhmät, jotka valitsevat itse edustajansa monijäseniseen hallintoelimeen. Säännöksen sanamuoto ei salli tulkintaa, jossa jokin muu yliopiston toimielin nimittäisi edustajansa monijäseniseen toimielimeen tai muuten valitsisi sinne jäsenen, sillä tuolloin toimielimessä olisi jäsen, joka ei ole yliopistoyhteisön ryhmien valitsema. Toisin kuin ministeriön ja siirtymäkauden hallituksen lausunnoissa väitetään, tässä ei ole millään tavalla kysymys tiukasta perustuslain tulkinnasta. Kysymys on yksinkertaisesti siitä, että perustuslain tasolla taattua yliopistojen itsehallintoa turvaavaa yliopistolain säännöstä tulkitaan sen selkeän sanamuodon mukaisesti.

2.6 Hämeenlinnan hallinto-oikeuden päätös

Konsistorin päätöksistä 19.4.2018 § 1 ja § 2 on valitettu Hämeenlinnan hallinto-oikeuteen ja vaadittu niiden kumoamista tai toteamista muutoin lainvastaisessa järjestyksessä syntyneinä mitättömiksi. Edelleen on vaadittu hallinto-oikeutta vahvistamaan, että 1.1.2019 aloittavan Tampereen yliopiston (uusi yliopisto) konsistoriin kuuluvat jäseninä vain yliopistolain 26 §:n mukaisesti Tampereen yliopiston ja Tampereen teknillisen yliopiston professoreiden, muun henkilökunnan ja opiskelijoiden valitsemat 19 jäsentä. Hallinto-oikeutta vaadittiin myös vahvistamaan, ettei yliopiston hallituksen päättämällä johtosäännöllä, säätiöyliopiston säätiölaissa tarkoitetuilla säännöillä tai millään muullakaan yliopiston sisäisellä päätöksellä voida määrätä, että uuden yliopiston yliopistolain 26 §:n mukaiseen konsistoriin kuuluu jäsenenä tai puheenjohtajana muita kuin yliopistoyhteisön ryhmien yliopistolain 26 §:n mukaisesti valitsemia jäseniä. Vielä hallinto-oikeutta vaadittiin vahvistamaan, että muilla henkilöillä kuin edellä tarkoitetuilla yliopistoyhteisön ryhmien yliopistolain 26 §:n mukaisesti valitsemilla henkilöillä ei ole äänioikeutta uuden yliopiston konsistorin kokouksissa.

Hämeenlinnan hallinto-oikeus jätti edellä kohdassa 2.1 mainitulla päätöksellään valituksen tutkimatta. Hallinto-oikeuden mukaan hallintoasiassa valitusoikeus kohdistuu vasta lopulliseen päätökseen, jolla asia on ratkaistu tai jätetty tutkimatta. Valituksen kohteena olevat konsistorin päätökset olivat hallintoasioiden näkökulmasta valmistelutoimia. Päätökset eivät siten olleet yliopistolain 83 a §:n 1 momentissa tarkoitettuja yliopiston hallintoasiassa antamia valituskelpoisia päätöksiä, joihin saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen. Hallinto-oikeudella ei ollut muunkaan lain perusteella toimivaltaa tutkia valittajien vaatimuksia.

Päätöksestä ei valitettu korkeimpaan hallinto-oikeuteen, joten se on lainvoimainen.

3 RATKAISU

3.1 Oikeudellisen arvioinnin lähtökohdat

3.1.1 Perustuslaki

Perustuslain 109 §:n 1 momentin mukaan oikeusasiamiehen tulee valvoa, että tuomioistuimet ja muut viranomaiset sekä virkamiehet, julkisyhteisön työntekijät ja muutkin julkista tehtävää hoitaessaan noudattavat lakia ja täyttävät velvollisuutensa. Tehtävänsä hoitaessaan oikeusasiamies valvoo perusoikeuksien ja ihmisoikeuksien toteutumista.

Perustuslain 123 §:n 1 momentin mukaan yliopistoilla on itsehallinto sen mukaan kuin lailla tarkemmin säädetään. Yliopistojen itsehallinnon sisältöä ja ulottuvuutta määrittelee myös perustuslain 16 §:n 3 momentti, jonka mukaan tieteen, taiteen ja ylimmän opetuksen vapaus on turvattu.

Perustuslakivaliokunnan lausunnossa sivistysvaliokunnalle hallituksen esityksestä eduskunnalle laeiksi yliopistolain ja ammattikorkeakoululain muuttamisesta sekä laiksi yliopistolain muuttamisesta annetun lain voimaannpanosta (PeVL 43/2017 vp – HE 73/2017 vp) todetaan kootusti yliopistojen itsehallinnosta muun muassa seuraavaa:

”Perustuslakivaliokunnan kannanottojen mukaan lailla on säädettävä muun muassa yliopistojen tehtävistä, hallintoelimestä sekä niiden kokoonpanosta ja keskinäisistä suhteista, muutoksenhausta eri hallintoelinten päätöksiin samoin kuin yliopistojen kielisuhteista (HE 1/1998 vp, s. 177).

Perustuslakivaliokunta on tarkastellut itsehallinnon eri puolia yliopistolaista antamassaan lausunnossa (PeVL 11/2009 vp, s. 2/II–3/I). Valiokunta viittasi siihen, että yliopistojen itsehallinnon on katsottu jakautuvan kahteen osaan: tutkimusta ja opetusta koskevaan sekä taloudellis-hallinnolliseen autonomiaan (ks. myös PeVL 50/2014 vp, s. 3/II). Tutkimuksen ja opetuksen vapaus edellyttää, että yliopiston omat hallintoelimet käyttävät päätösvaltaa näillä alueilla ja että yliopistolla on myös asema opettajiensa nimittämisessä. Taloudellis-hallinnollisen autonomian mukaan yliopisto asettaa itse hallintoelimensä, jotka päättävät sisäiseen hallintoon kuuluvista asioista. Tähän itsehallinnon lohkoon kuuluu myös oikeus sisäiseen normintantoon. Valiokunta on sittemmin korostanut myös yliopistojen oikeutta päättää opiskelijoiden ottamisesta sekä opiskelijavalinnan perusteista (PeVL 23/2012 vp, s. 3).

Edelleen perustuslakivaliokunta on katsonut, että lailla voidaan järjestää yliopiston hallituksen valintaa, kunhan siinä ei puututa yliopistoyhteisön oikeuteen itse valita yliopistoa johtava hallitus (PeVL 11/2009 vp, s. 3/II). Yliopistojen itsehallinnon näkökulmasta on ollut keskeistä, että hallitukseen suoraan lain perusteella tulevan ulkopuolisen jäsenen valitseminen on yliopiston omien toimielinten ja sitä kautta yliopistoon kuuluvien asia (PeVL 19/2004 vp, s. 2/II). Valiokunta on säätiöyliopistojen osalta nimenomaisesti edellyttänyt, että hallituksen ja rehtorin tehtävien tulee olla siinä määrin tarkoin määritellyt laissa, että merkittävää päätösvaltaa ei voida siirtää yliopistoyhteisön ulottumattomiin. Lisäksi valiokunta on korostanut, että myös säätiöyliopiston hallituksen kokoonpanon on määrädyttävä yliopistoyhteisön itsensä päätöksin ja vastaavia periaatteita noudattaen kuin julkisoikeudellisissa yliopistoissa (PeVL 11/2009 vp, s. 4/II).

Valiokunta on säätiöyliopistojen osalta painottanut, että sikäli kuin tällaisia laitoksia pidetään yliopistoina, niiden tulee toiminnassaan pystyä tarjoamaan takeet perustuslain 16 §:n 3 momentin täyttämiseksi ja olla hallinnollisesti niin järjestettyjä, että tiede ja tutkimusyhteisön itsehallinto tulee niissä turvatuksi perustuslain 123 §:ssä tarkoitetulla tavalla 'sen mukaan kuin lailla tarkemmin säädetään' (PeVL 11/2009 vp, s. 4/I). Näillä vaatimuksilla turvataan yliopiston toiminnan perustuslain 16 §:n 3 momentissa mainittua ydintä, joka on vapaa tiede, taide ja ylin opetus.”

Edellä mainitussa lausunnossa PeVL 19/2004 vp, jossa valiokunta arvioi sitä, että yliopiston hallitukseen oli suoraan lain nojalla valittava ainakin yksi ulkopuolinen jäsen, todetaan laajemmin seuraavaa:

”Yliopistojen itsehallinnon näkökulmasta on keskeistä, että tämän hallitukseen suoraan lain johdosta tulevan ulkopuolisen jäsenen valitseminen on yliopiston omien toimielinten ja sitä kautta yliopistoon kuuluvien asia ja että tällöin noudatettava valintamenettely jää johtosäännöllä määrättäväksi. Tällainen järjestelmä on valiokunnan käsityksen mukaan sopusoinnussa yliopistoille perustuslaissa turvatun itsehallinnon kanssa.”

3.1.2 Yliopistolaki

Yliopistolain 1 §:n 2 momentin nojalla Tampereen yliopisto on säätiöyliopisto, johon sovelletaan yliopistolain lisäksi säätiölakia. Saman pykälän 2 momentin mukaan säätiöyliopistoihin sovelletaan yliopistolain säännöksiä paitsi 5, 13–22, 60, 64, 65 ja 67 §:ää sekä 8 ja 9 lukua.

Yliopistolain 3 §:n 1 momentin mukaan yliopistoilla on itsehallinto, jolla turvataan tieteen, taiteen ja ylimmän opetuksen vapaus. Itsehallintoon kuuluu päätöksenteko-oikeus sisäiseen hallintoon kuuluvista asioista.

Yliopistolain 23 §:n 1 momentin mukaan säätiöyliopiston toimielimiä ovat hallitus, rehtori ja yliopiston yhteinen monijäseninen hallintoelin. Säätiöyliopistolla voi 2 momentin mukaan olla myös muita toimielimiä. Nämä muut toimielimet eivät voi käyttää merkittävää päätösvaltaa.

Yliopistolain 24 §:n 1 momentin mukaan säätiöyliopiston hallituksen tehtävänä on päättää yliopiston strategiasta, yliopiston toimintaa ja taloutta koskevista asioista sekä muista laajakantoisista suunnitelmista. Lisäksi hallitus valitsee rehtorin johtamaan yliopiston toimintaa.

Samana pykälän 2 momentin mukaan säätiöyliopiston hallituksessa on seitsemän jäsentä puheenjohtaja ja varapuheenjohtaja mukaan lukien. Hallituksen on monipuolisesti edustettava säätiöyliopiston toimialaan kuuluvien tieteiden ja taiteiden sekä yhteiskuntaelämän ja elinkeinoelämän kotimaista ja kansainvälistä korkeimman tason asiantuntemusta. Hallituksen jäsenenä ei voi olla yliopiston rehtori, vararehtori, tiedekunnan tai muun välittömästi hallituksen alaisuudessa olevan yksikön johtaja eikä monijäsenisen hallintoelimen jäsen.

Edelleen saman pykälän 3 momentin mukaan yliopiston yhteinen monijäseninen hallintoelin nimittää säätiöyliopiston hallituksen jäsenet säätiöyliopiston perustajia kuultuaan. Kolme jäsentä nimitetään henkilöistä, jotka perustajat, Suomen valtiota lukuun ottamatta, ovat asettaneet ehdolle siten kuin säätiön säännöissä määrätään. Näitä ehdokkaita tulee olla vähintään kaksinkertainen määrä täytettäviin paikkoihin nähden. Hallitus valitsee keskuudestaan puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan, joiden tulee olla muita kuin 15 §:n 2 momentissa tarkoitettuja henkilöitä.

Edellä mainitussa 15 §:n 2 momentissa tarkoitettuja henkilöitä ovat:

- 1) yliopiston professorit;
- 2) muu opetus- ja tutkimushenkilöstö sekä muu henkilöstö;
- 3) opiskelijat.

Yliopistolain 26 §:n 1 momentin mukaan säätiöyliopiston yhteisen monijäsenisen hallintoelimen tehtävänä on, jollei se ole siirtänyt tehtävää 27 §:n 2 momentin mukaiselle toimielimelle:

- 1) päättää opetussuunnitelmista ja tutkintovaatimuksista;
- 2) päättää opiskelijoiden valintaperusteista;

- 3) päättää opetukseen ja tutkimukseen liittyvistä muista yleisistä säännöistä;
- 4) asettaa tarvittavat tutkinto-, arvostelu- ja oikaisuasioita käsittelevät lautakunnat tai muut toimielimet sekä määrätä niiden puheenjohtajat, jäsenet ja varajäsenet; sekä
- 5) päättää hallituksen ja sen jäsenten toimikauden pituudesta.

Monijäseniseen hallintoelimeen kuuluu saman pykälän 2 momentin mukaan enintään 50 jäsentä, ja siinä ovat edustettuina ainoastaan 15 §:n 2 momentissa mainitut yliopistoyhteisön ryhmät. Jokaisesta ryhmästä tulee olla jäseniä vähemmän kuin puolet hallintoelimen koko jäsenmäärästä. Hallintoelimen jäsenet valitsee asianomainen yliopistoyhteisön ryhmä.

Yliopistolakia koskevan hallituksen esityksen alkuperäisen säätiöyliopiston toimielimiä koskeneen 23 §:n perusteluiden mukaan yliopistoyhteisön itsehallinnon turvaamiseksi hallintoelimissä olisivat edustettuina ainoastaan yliopistoyhteisön ryhmät (HE 7/2009 vp, s. 62). Perustuslakivaliokunta puolestaan toi lausunnossaan esille sen, että silloinkin, kun säädökirjan allekirjoittaneille yksityisille taholle turvataan lailla tietty vähemmistöedustus hallituksessa, tällöinkin näiden hallituksen jäsenten tulee olla yliopistoyhteisön aidosti valittavissa (PeVL 11/2009 vp, s. 4).

Monijäsenisen hallintoelimen muista kuin 1 momentissa säädetyistä tehtävistä, jäsenten määrästä ja valinnasta on 26 §:n 3 momentin mukaan lisäksi määräyksiä yliopiston johtosäännössä.

Yliopistolain 28 §:n mukaan yliopiston toiminnan ja hallinnon järjestämisestä määrätään yliopiston johtosäännössä ja muissa vastaavissa yliopiston sisäisissä määräyksissä.

Yliopistolain 84 §:n 1 momentin mukaan yliopiston päätökseen ei saa hakea muutosta valittamalla, jos se koskee: 1) yliopiston toimielimen valintaa; 2) johtosääntöä tai muuta yleistä määräystä.

Yliopistolain muuttamisesta annetun lain voimaantulon 2 §:n 1 momentin mukaan yliopistolain 1 §:n 2 momentin 6 ja 14 kohdassa mainittujen Tampereen yliopiston ja Tampereen teknillisenä yliopistona toimivan TTY-säätiön (yhdistyvät yliopistot) toiminta, henkilöstö ja opiskelijat siirtyvät muutoslain 1 §:n tullessa voimaan Tampereen yliopistona toimivaan Tampereen korkeakoulusäätiöön (uusi yliopisto).

Edellä mainitun lain 3 §:n 1 momentin mukaan yhdistyvien yliopistojen hallitukset valitsevat uuden yliopiston siirtymäkauden hallituksen siten, että se voi aloittaa toimintansa viimeistään 1 päivänä tammikuuta 2018. Saman pykälän 2 momentin mukaan uuden yliopiston siirtymäkauden hallitus valitsee yliopiston ensimmäisen rehtorin. Uuden yliopiston siirtymäkauden hallitus päättää 3 momentin mukaan yliopiston ensimmäisen monijäsenisen hallintoelimen jäsenten määrästä noudattaen, mitä yliopistolain 26 §:n 2 momentissa säädetään. Uusi monijäseninen hallintoelin on valittava siten, että se voi aloittaa toimintansa viimeistään 1 päivänä huhtikuuta 2018. Monijäseninen hallintoelin valitsee 4 momentin mukaan uuden yliopiston ensimmäisen hallituksen. Edelleen saman pykälän 5 momentin mukaan uuden yliopiston toimielinten ja yhdistyvien yliopistojen tulee yhdessä järjestää uuden yliopiston hallinto ja muut palvelut sekä päätöksenteko niin, että yliopisto voi aloittaa toimintansa muutoslain 1 §:n tullessa voimaan. Uuden yliopiston toimielimet voivat tehdä päätöksiä, sitoumuksia ja oikeustoimia perustettavan yliopiston lukuun.

Sivistysvaliokunta totesi edellä mainittua lakia koskevasta hallituksen esityksestä antamassaan mietinnössä (SiVM 15/2017 vp) seuraavaa:

”Perustuslakivaliokunnan lausunnossa kiinnitetään huomiota 3. lakiehdotuksen siirtymäjärjestelyjen perustuslainmukaisuuteen. Lausunnossa todetaan, että yliopiston itsehallinnon perustuslainsuojan kannalta perustelluin valintamenettely on turvata yliopistoyhteisöä edustavan monijäsenisen hallintoelimen keskeinen asema ja päätösvalta myös ensimmäisen hallituksen valinnassa. Lausunnon

mukaan toteuttamistapoina voi olla esimerkiksi se, että muodostetaan siirtymäkauden väliaikainen hallitus yhdistyvien yliopistojen hallituksista, mikäli valintaa ei voida osoittaa tavanomaiseen menettelyyn rinnastuvalla tavalla monijäsenisen hallintoelimen tehtäväksi. Saamansa selvityksen perusteella sivistysvaliokunta toteaa, että tässä tilanteessa on perusteltua edetä perustamalla siirtymäkauden hallitus, jonka valitsee yhdistyvien yliopistojen hallitukset, kuten hallituksen esityksessä ehdotetaan. Valiokunta pitää tarpeellisena, että uudella yliopistolla on oma hallitus, joka voi keskittyä uuden yliopiston perustan luomiseen. Tämä on toimivampi malli kuin se että yhdistyvien yliopistojen hallitukset yhdessä muodostaisivat yliopiston väliaikaisen hallituksen. Siirtymäkauden hallitus tarvitaan valmistelutehtäviin, kuten esimerkiksi monijäsenisen hallintoelimen valinnan sääntöjen vahvistamiseen.”

3.1.3 Tampereen yliopiston johtosääntö

Johtosäännön 2 §:n 1 kappaleen mukaan yliopiston toimielimiä ovat yliopistolain mukaisesti hallitus, rehtori, konsistori ja tiedekuntaneuvostot.

Johtosäännön 3 §:n 2 kappaleen ensimmäisen virkkeen mukaan hallituksen jäsenten nimittämisestä ja toimikauden pituudesta päättää konsistori.

Johtosäännön 4 §:n 8-kohdan mukaan hallituksen tehtävänä on päättää säätiön säännöistä, yliopiston johtosäännöstä ja muista vastaavista säännöistä, pois lukien hallituksen jäsenen nimittämistä ja toimikautta koskevat määräykset.

Johtosäännön 5 §:n 1 kappaleen mukaan yliopistossa on rehtori, provosti ja vararehtoreita.

Johtosäännön 7 §:n 1 kappaleen mukaan provosti toimii tutkimuksen ja koulutuksen akateemisena rehtorina ja konsistorin puheenjohtajana sekä dekaanien esimiehenä. Provostilla on saman pykälän 2 kappaleen mukaan oikeus olla läsnä ja käyttää puhevaltaa yliopiston kaikkien toimielinten kokouksissa hallituksen nimityskomiteaa lukuun ottamatta.

Johtosäännön 9 §:n 1 kappaleen mukaan konsistori on yliopistolain tarkoittama koko yliopistoyhteisön yhteinen monijäseninen toimielin. Konsistorin puheenjohtajana toimii 8 kappaleen mukaan provosti. Saman säännöksen mukaan varapuheenjohtajan valitsee konsistori professorijäsentensä keskuudesta. Konsistorin alaisuudessa voi 11 kappaleen mukaan olla valmistelevia elimiä.

Johtosäännön 10 §:n 1 kappaleen mukaan konsistorin tehtävänä on muun muassa: 1) nimittää säätiöyliopiston hallituksen jäsenet säätiöyliopiston perustajia kuultuaan 11 § säädetyllä tavalla ja 2) päättää hallituksen jäsenten toimikauden pituudesta.

Johtosäännön 11 §:n 3 kappaleen mukaan hallituksen jäsenten toimikauden päättyessä (kaksi tai kolme jäsentä kerrallaan) konsistori asettaa hallituksen jäsenten nimittämistä varten nimityskomitean, johon kuuluu kuusi jäsentä. Kolme nimityskomitean jäsenistä edustaa säätiöyliopiston perustajia. Kolme muuta jäsentä edustavat yliopiston professorikuntaa, muuta opetus- ja tutkimushenkilökuntaa ja opiskelijoita siten, että kustakin näistä on yksi jäsen. Näiden yliopistoyhteisöstä valittavien kolmen jäsenen on edustettava yliopiston kolmea osaamiskärkeä, tekniikkaa, terveyttä ja yhteiskuntaa. Konsistori nimittää nimityskomitean puheenjohtajan nimityskomitean jäsenten keskuudesta. Nimityskomitean kausi kestää kolme peräkkäistä nimittämiskierrosta.

Saman pykälän 5 kappaleen mukaan konsistori nimittää hallituksen jäsenet nimityskomitean tekemästä esityksestä. Konsistorin on hyväksyttävä tai hylättävä nimityskomitean esitys kokonaisuudessaan ottaen huomioon se, mitä ehdokasasettelusta on säätiön säännöissä sanottu.

Jos konsistori ei hyväksy nimityskomitean tekemää esitystä, se palauttaa esityksen nimityskomitealle uudelleen valmisteltavaksi. Nimityskomitea ei voi tehdä kahdesti samansisältöistä esitystä konsistorille. Vanha hallitus jatkaa, kunnes uusi on nimitetty.

Johtosäännön siirtymämääräysten (22 §: siirtymämääräykset vuonna 2018) konsistorin puheenjohtajistoa (9 §) koskevan määräyksen mukaan, jos provosti ei ole astunut toimeensa, hallitus määrää konsistorille tilapäisen puheenjohtajan. Hallituksen valintaa (11 §) koskevan määräyksen mukaan konsistori valitsee uuden yliopiston ensimmäisen hallituksen ja päättää sen jäsenien toimikauden pituudesta.

3.2 Arviointi

3.2.1 Yleisiä lähtökohtia

Yliopistoilla on perustuslaissa turvattu itsehallinto, jota ne toteuttavat yliopistolaissa säädetyin tavoin. Yliopistolainsäädäntöä koskevan lainvalmisteluaineiston perusteella itsehallinnon ja sen turvaamisen voidaan käsitykseni mukaan katsoa tarkoittavan ennen muuta sitä, että yliopiston sisäisestä hallinnosta päättävät laissa säädetyin rajoituksin asianomaisen yliopiston omat eivätkä valtion yleiset hallintoviranomaiset ja että yliopistojen hallinnon organisaation ja toiminnan kannalta keskeiset säännökset tulee antaa lailla. Totean itsehallintoon kuuluvan siten senkin, että yliopistot eivät kuulu opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnolliseen ohjaukseen.

Perustuslakivaliokunnan lausuntokäytännössä ei ole itsehallinnon näkökulmasta pidetty ongelmallisena esimerkiksi sellaista järjestelmää, jossa laissa suoraan säädetään siitä, että yliopiston hallituksessa on oltava vähintään yksi ulkopuolinen jäsen, kunhan tällaisen ulkopuolisen jäsenen valitseminen on yliopiston omien toimielinten ja sitä kautta yliopistoon kuuluvien asia ja että tällöin noudatettava valintamenettely jää johtosäännöllä määrättäväksi.

Yliopiston oma järjestäytyminen ja siihen kuuluva johtosäännöstä päättäminen ovat siten keskeisiä yliopistojen itsehallinnon elementtejä. Yliopiston johtosäännöstä päättää yliopistolain mukaan yliopiston hallitus, jonka on asiasta päättäessään otettava huomioon, mitä yliopistolaissa säädetään. Siten myös yliopiston hallitus toteuttaa päätöksenteossaan yliopiston itsehallintoa ja on yliopistoyhteisön valitsemana toimielimenä velvollinen edustamaan päätöksenteossa vain yliopiston etua.

Edellä selostetussa on kyse yliopiston autonomisesta suhteesta yliopiston ulkopuoliseen päätöksentekomenettelyyn tai viranomaistoimintaan. Käsitykseni mukaan yliopiston toimielimet eivät sitä vastoin yliopiston sisäisesti tarkasteltuna ole jo yliopistolainkaan perusteella sillä tavoin täysin itsenäisiä, etteikö niiden toiminnasta olisi joko säädetty suoraan laissa tai niin, että toiminnasta voidaan itsehallinnon puitteissa määrätä tarkemmin johtosäännöllä. Eri toimielinten välillä on myös nähtävissä keskinäisiä riippuvuus- tai vuorovaikutussuhteita, mikä sekkin tarkoittaa, että toimielimet eivät ole tai voi olla täysin itsenäisiä. Tätä voidaan havainnollistaa esimerkiksi niin, että säätiöyliopiston johtosäännöstä päättää yliopistolain mukaisesti hallitus, ja johtosäännössä on myös konsistoria koskevia määräyksiä. Hallituksen valitsee ja sen toimikaudesta päättää siten konsistori, jonka kokoonpanosta ja jäsenmäärästä taas on määräyksiä hallituksen hyväksymässä johtosäännössä.

Näin ollen kyse ei nyt esillä olevassa asiassa ole siitä, että jokin yliopiston ulkopuolinen taho olisi vaikuttamassa yliopiston sisäiseen päätöksentekoon tai että yliopistolle kuuluvaa päätösvaltaa olisi siirretty yliopistoyhteisön ulkopuolisille, vaan kyse on ennen muuta itsehallinnollisen yliopiston omien toimielinten välisistä päätösvaltasuhteista eli siitä, merkitsevätkö kantelussa arvostellut hallituksen päättämän johtosäännön määräykset sitä, että konsistorin päätösvaltaa olisi rajoitettu lainvastaisella tavalla.

Yliopistolaki jättää yliopistoille laajan harkintavallan päättää itsehallintonsa puitteissa organisoinnistaan ja päätöksenteostaan. Oikeusasiamiehen tehtävä on valvoa, että muun muassa yliopistot noudattavat lakia ja täyttävät velvollisuutensa. Oikeusasiamies ei voi puuttua yliopiston toimielinten harkintavaltansa rajoissa tekemiin päätöksiin, kuten hallituksen päätöksiin johtosäännön hyväksymisestä. Harkintavallan ylityksestä ei voi laillisuusvalvonnan näkökulmasta olla kyse, jos sääntely mahdollistaa erilaisia oikeudellisesti perusteltuja tulkintoja.

Totean vielä, että oikeusasiamiehen kantelumenettely ei ole säännönmukaisen eikä ylimääräisen muutoksenhaun korvike. Yhtäältä voidaan tästä näkökulmasta todeta, että se, että yliopiston päätökseen, joka koskee yliopiston toimielimen valintaa ja johtosääntöä, ei yliopistolain mukaan saa hakea valittamalla muutosta, voidaan nähdä eräänlaisena itsehallinnon ilmentymänä tai sen merkityksen korostajana, kun vain yksilön oikeusasemaan vaikuttavista yliopiston ratkaisuista on laissa säädetty muutoksenhakuoikeus. Toisaalta säännönmukaisen muutoksenhaku-mahdollisuuden puuttumisen voidaan nähdä korostavan ylimmän laillisuusvalvonnan merkitystä menettelyn laillisuuden arvioimisessa. Tästä näkökulmasta oikeusasiamiehen kantelumenettely voidaan nähdä lakisääteistä muutoksenhakujärjestelmää täydentävänä oikeusturvakeinona, vaikka kantelumenettely ei suoraan voikaan johtaa esimerkiksi viranomaispäätösten muuttamiseen.

3.2.2 Provostin toimiminen konsistorin puheenjohtajana

Kantelun mukaan konsistorin puheenjohtajan valinta kuuluu konsistorille itselleen toimielimen järjestäytymiseen kuuluvana asiana ja puheenjohtaja tulee valita konsistorin keskuudesta eli siinä lain mukaan edustettuina olevista henkilöryhmistä. Johtosäännön mukaan provosti kuuluu puheenjohtajana konsistoriin, mutta hänet nimittää hallitus eikä konsistori. Edelleen kantelun mukaan johtosäännöllä ei voida laajentaa tai muuten muuttaa yliopistolaissa määriteltyä konsistorin kokoonpanoa, joten siinä ei voida määrätä siitäkään, että provosti tai joku muu henkilö toimii konsistorin puheenjohtajana.

Arvioin kysymystä siitä, voidaanko yliopiston johtosäännöllä määrätä, että provosti toimii konsistorin puheenjohtajana, ainoastaan oikeudellisin perustein. Näin ollen en ota kantaa niihin ennen muuta tarkoituksenmukaisuusperusteisiin, joita yliopisto on selvityksessään tuonut esiin sen tueksi, miksi provostin katsotaan perustelluksi toimia konsistorin puheenjohtajana.

Yliopistolain 26 §:n 2 momentin ja 15 §:n 2 momentin perusteella säätiöyliopiston yhteisessä monijäsenisessä toimielimessä eli konsistorissa ovat edustettuina ainoastaan yliopiston professorit, muu opetus- ja tutkimushenkilöstö sekä muu henkilöstö ja opiskelijat.

Edellä mainittu sääntely rajaa siten tarkasti konsistorin mahdollisen kokoonpanon.

Sen sijaan yliopistolaissa ei erikseen säädetä siitä, kuka valitsee säätiöyliopiston konsistorin puheenjohtajan, kuka voi toimia konsistorin puheenjohtajana eikä siitä, että puheenjohtaja valitaan konsistorin keskuudesta. Säätiöyliopiston konsistoria koskeva sääntely poikkeaa siten julkisoikeudellisen yliopiston vastaavanlaisesta yliopistokollegiota koskevasta 22 §:stä, jonka 3 momentin mukaan yliopistokollegio valitsee keskuudestaan puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan.

Yliopistolakia koskevan hallituksen esityksen perusteluissa tätä eroa ei ole enemmälti arvioitu. Hallituksen esityksessä etenkin säätiöyliopistojen hallinnon sääntely oli yleisluontoista. Perustuslakivaliokunta totesikin hallituksen esityksestä sivistysvaliokunnalle antamassaan lausunnossa, että lakiehdotusta oli lausunnosta lähemmin ilmenevin tavoin täsmennettävä useilta koh-

din myös säätiöyliopistojen osalta (PeVL 11/2009 vp, s. 4). Säätiöyliopiston hallintoelimiä koskeva sääntely sai lopullisen muotonsa vasta eduskuntakäsittelyssä (ks. SiVM 5/2009 vp, s. 15–16), eikä tässäkään yhteydessä ole erikseen otettu kantaa säätiöyliopiston yhteisen monijäsenisen hallintoelimen puheenjohtajan valintamenettelyyn eikä sääntelyn eroihin suhteessa vastaavaan julkisoikeudellista yliopistoa koskevaan sääntelyyn.

Toisin kuin säätiöyliopiston konsistorin, hallituksen osalta sen sijaan on yliopistolain 24 §:n 3 momentissa säädetty, että hallitus valitsee keskuudestaan puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan. Edelleen yliopistolain 27 §:n 2 momentin mukaan tiedekunnan tai siihen rinnastettavan monijäsenisen hallintoelimen puheenjohtajana toimii yksikön johtaja, ja saman pykälän 4 momentin mukaan tutkintolautakunnan tai muun vastaavan toimielimen puheenjohtajan ja hänen varajäsenensä on oltava professori. Vielä totean, että yliopistolain 26 §:n 1 momentin 4 kohdan mukaan konsistorin toimivaltaan kuuluu asettaa tarvittavat tutkinto-, arvostelu- ja oikaisuasioita käsittelevät lautakunnat tai muut toimielimet sekä määrätä niiden puheenjohtajat, jäsenet ja varajäsenet.

Yliopistolain tarkoitus on turvata ja konkretisoida yliopistojen perustuslaissa turvattu itsehallinto. Edellä todetun sääntelyn perusteella asiaa on mielestäni mahdollista lähestyä eri tavoin.

Jos asiaa lähestytään korkeakoulusäätiön hallituksen ja opetus- ja kulttuuriministeriön omaksuamalla tavalla laajemmin yliopistolain eri toimielinten puheenjohtajien valintaa koskevan yliopistolain sisältämän sääntelykokonaisuuden näkökulmasta ikään kuin vastakohtaispäätelmin, ei ole poissuljettua päätyä johtopäätökseen, että yliopistolaissa on säädöstasolla tehty rajaukset sen suhteen, mikä taho kulloinkin valitsee toimielimen puheenjohtajan ja millaisesta henkilöstöstä toimielimen puheenjohtaja valitaan. Samoin on erikseen säädetty siitä, minkä toimielinten puheenjohtajat konsistori valitsee. Sikäli kuin asiasta ei ole erikseen säädetty, yliopisto voisi tästä näkökulmasta itsehallintonsa puitteissa määrätä asiasta johtosäännöllä. Siten asiasta olisi itsehallinnon puitteissa määrättävissä johtosäännöllä esimerkiksi nyt toteutetulla tavalla, koska konsistorin puheenjohtajan valinnasta ei ole laissa erikseen säädetty.

Toisaalta on kuitenkin tässä yhteydessä todettava, että yliopistolakia koskevista lainvalmisteluasiakirjoista ei ole juurikaan löydettävissä selkeitä perusteluja omaksutulle lainsäädäntöratkaisulle. Merkille pantavaa asiassa on myös, että Tampereen yliopiston johtosääntöön kirjattu menettely vastaa Aalto-yliopiston ja aiemman Tampereen teknillisen yliopiston käytäntöä.

Jos taas asiaa tarkastellaan kantelijoiden edustamalla tavalla yksinomaan konsistorin kokoonpanoa koskevan sääntelyn näkökulmasta, on tehtävissä johtopäätös, että kun konsistorin kokoonpanosta on yksiselitteisesti säädetty laissa, konsistorin kokoonpanoa ei voitaisi johtosäännöllä laajentaa. Näin ollen ja sikäli kuin puheenjohtajan voidaan katsoa olevan elimellinen osa konsistorin kokoonpanoa, konsistorin ulkopuolisen – joskin yliopiston itsehallinnollisen toimielimen antaman johtosäännön määräyksellä määrätyn ja yliopistoon palvelussuhteessa olevan – provostin määrääminen konsistorin puheenjohtajaksi olisi vastoin konsistorin kokoonpanoa koskevaa sääntelyä eikä siitä siten voisi määrätä johtosäännöllä loukkaamatta konsistorille kuuluvaa itsehallinnollista päätäntävaltaa. Tästä näkökulmasta johtosäännön määräys rajoittaa yliopistoyhteisön välitöntä vaikutusmahdollisuutta konsistorin kokoonpanoon ja siten myös sen toimintaan.

Kysymys konsistorin puheenjohtajan valinnasta ja siinä noudatettavista menettelytavoista kuuluu yliopiston itsehallinnon ytimeen riippumatta siitä, kummasta edellä mainitusta näkökulmasta asiaa tarkastellaan. Kyse on siitä, miten yliopisto itsehallintonsa sisällä voi asiasta päättää. Kantelijat tarkastelevat asiaa yksittäisten itsehallinnollisten toimielinten toimivaltasuhteena; korkeakoulusäätiön hallitus ja ministeriö puolestaan lähestyvät asiaa laajemmin siitä näkökulmasta, onko päätöksenteko ikään kuin kokonaisuutena tarkastellen pysynyt yliopistolla itsellään.

Kolmas tapa tarkastella asiaa voisi mielestäni olla sellainen, että konsistorin puheenjohtajan valintaan vaikuttavan yliopistolain sääntelyn tunnistetaan ja tunnustetaan olevan tulkinnanvarainen ja voivan johtaa edellä kuvattuun ristiriitaan, joka olisi kuitenkin oikeudellisesti vältettävissä ja ratkaistavissa siten, että puheenjohtajan valintaa koskevan nimenomaisen sääntelyn puuttuessa asia jäisi menettelyllisesti sinänsä hallituksen päättämässä johtosäännössä määrätäväksi mutta sisällöllisesti kuitenkin ottaen huomioon sen, mitä konsistorin kokoonpanosta on nimenomaisesti säädetty.

Kantelun tueksi on mielestäni esitetty varsin varteenotettavia tulkintoja. Toisaalta minulla ei kuitenkaan ole laillisuusvalvonnan näkökulmasta yksiselitteisiä riittäviä oikeudellisia perusteita kyseenalaistaa myöskään Tampereen korkeakoulusäätiön siirtymäkauden hallituksen ja opetus- ja kulttuuriministeriön asiassa esittämiä tulkintoja.

Edellä selostettu osapuolten näkemys ei kuitenkaan ole lopullisesti ratkaistavissa oikeusasiamiehen tulkinnoin, koska ei olisi aivan ongelmattomia sekään, jos perustuslaissa turvattu yliopiston itsehallinnon sisältö ja yliopiston toimielinten keskinäiset toimivaltasuhteet jäisivät vain oikeusasiamiehen kannanoton varaan. Sen sijaan tämä arvio olisi yliopistolakia säädettäessä kuulunut tehdä yksiselitteisemmin lainsäädäntöprosessissa, koska perustuslakivaliokunnan kannanottojen mukaan lailla on säädettävä muun muassa yliopistojen hallintoelimistä, niiden kokoonpanosta ja keskinäisistä suhteista.

Johtopäätökseni on, että minulla ei ole riittäviä oikeudellisia perusteita puuttua yliopiston hallituksen menettelyyn. Sen sijaan katson aiheelliseksi esittää vielä opetus- ja kulttuuriministeriön arvioitavaksi, olisiko yliopistolakia tarpeen täsmentää, jotta edellä esittämäni yliopiston itsehallinnon sisältöön liittyvää tulkinnanvaraisuutta ei olisi.

3.2.3 Nimityskomitean rooli hallituksen valinnassa

Kantelussa arvostellaan johtosäännön 11 §:ää, jonka mukaan konsistori nimittää hallituksen jäsenet nimityskomitean esityksestä ja sen on joko hyväksyttävä tai hylättävä nimityskomitean esitys kokonaisuudessaan. Kantelun mukaan konsistori voi asettaa valmisteluelimien ja päättää itsenäisesti tällaisen elimen kokoonpanosta ja valmisteluun kuuluvista tehtävistä. Sen sijaan johtosäännössä ei voida konsistoria sitovalla tavalla velvoittaa asettamaan nimityskomiteaa eikä määritellä sen kokoonpanoa. Edelleen kantelussa katsotaan, että johtosäännöllä ei voida velvoittaa konsistoria hyväksymään valmisteluelimien esitystä eikä palauttamaan esitystä valmisteluelimelle.

Yliopistolain 23 §:n perusteella säätiöyliopistolla voi olla muitakin toimielimiä kuin hallitus, rehtori ja konsistori, mutta nämä muut toimielimet eivät saa käyttää merkittävää päätösvaltaa.

Saadun selvityksen perusteella konsistori valitsee professorijäsentensä keskuudesta konsistorin varapuheenjohtajan, jonka johdolla hallituksen nimitysprosessi käsitellään konsistorissa. Konsistori asettaa nimityskomitean ja päättää sen puheenjohtajasta. Kokoonpanonsa puolesta nimityskomiteassa ei ole yliopiston ulkopuolisten jäsenten enemmistöä. Myös lopullinen päätösvalta hallituksen valinnasta on konsistorilla, ja se voi myös antaa nimityskomitealle tarkempia ohjeita valinnan toteutuksesta tai asettaa tarkempia vaatimuksia valittaville henkilöille. Edelleen konsistori voi tarvittaessa myös erottaa nimeämänsä nimityskomitean ja valita tehtävään uudet henkilöt.

Konsistori ei toisaalta kuitenkaan voi johtosäännön perusteella täysin itsenäisesti päättää nimityksasian valmistelusta sikäli, että johtosäännössä on yksityiskohtaiset määräykset nimityskomi-

tean käyttämisestä, sen jäsenten määrästä ja siitä, mitä tahoja jäsenet edustavat ja miten jäsenet jakautuvat määrällisesti eri tahojen kesken. Edelleen konsistorin päätösvaltaa on johtosäännössä rajattu myös niin, että se voi vain joko hylätä tai hyväksyä nimityskomitean esityksen kokonaisuudessaan.

Toisaalta viimeksi mainitulta osin merkillepantavaa on kuitenkin se, että jos konsistori ei hyväksy nimityskomitean esitystä, se voi palauttaa esityksen nimityskomitealle uudelleen valmisteltavaksi eikä nimityskomitea voi tehdä kahdesti saman sisältöistä esitystä konsistorille. Johtosäännössä ei ole rajoitettu sitä, miten monesti asia voidaan palauttaa uuteen valmisteluun. Siten konsistori ei missään vaiheessa ole lopullisesti sidottu nimityskomitean esitykseen vaan se voi nähdäkseni palauttaa asian uudelleen valmisteltavaksi niin monta kertaa, että esitys vastaa konsistorin tahtoa, joskin asian useampikertainen käsittely ja palauttaminen aina uuteen valmisteluun voisi viivästyttää konsistorin haluaman hallituksen nimittämistä ja sen työskentelyn aloittamista.

Edellä todetun perusteella johtosäännön määräykset eittämättä yhtäältä rajoittavat konsistorin täysin vapaata harkintavaltaa päättää siitä, miten hallituksen nimitysasia valmistellaan ja miten asian käsittelyssä edetään. Toisaalta johtosääntö ei kuitenkaan rajoita konsistorin lopullista päätösvaltaa valita hallitus.

Yliopistojen autonominen asema ja asiaan liittyvä oikeudellinen tulkinnanvaraisuus huomioon ottaen minulla ei ole toimivaltuuksieni puitteissa riittäviä oikeudellisia perusteita tältä osin puuttua yliopiston hallituksen menettelyyn, kun se oli päättänyt asianomaisesta johtosäännön määräyksestä.

4 TOIMENPITEET

Kantelu ei Tampereen yliopiston osalta johda enempiin toimenpiteisiin kuin että saatan edellä kohdissa 3.2.2 ja 3.2.3 esittämäni näkemykset sen tietoon lähettämällä sille jäljennöksen päätöksestäni.

Lisäksi lähetän päätökseni edellä kohdassa 3.2.2 todetussa tarkoituksessa opetus- ja kulttuuri-ministeriölle ja pyydän sitä ilmoittamaan mahdollisista toimenpiteistään 28.6.2019 mennessä.